

Velja govorjena beseda

Spoštovani

Gospod podžupan Mitja Tripković, predstavniki domoljubnih in veteranskih organizacij, današnji nastopajoči in vsi tisti, ki ste se zbrali danes na tej tradicionalni prireditvi, bolj primerna beseda bi mogoče bila obeležitvi spomina na grozovito trpljenje, na milijone smrti, tako med vojaki, kot tudi med civilnim prebivalstvom, ki ga je prinesla 1. svetovna vojna. Zakaj se sploh spominjati, lahko bi rekli zakaj se ukvarjati z dogodki, ki so se zgodili pred več kot 100 leti. Sam imam za to dva odgovora. Prvi je ta obče človeški, ki mi pravi, da se moramo spominjati ljudi in njihovega trpljenja, ter nenazadnje smrti, ker to pomeni spoštljiv odnos do njihovega žrtvovanja. Drugi je ta, ki se ga moramo ob takšnih pietetnih dogodkih zavedati je, da moramo kot človeška civilizacija storite prav vse, da se morije, kot je bila prva in druga svetovna vojna, ne ponovijo in, da se vojne, ki ta čas divjajo po svetu in teh naj bi bilo okoli 50, končajo.

Spomeniki, pomniki, grobnice, kamnite plošče v kamen in iz kamna izklesane, so priče dogodkov in dogajanja v teh naših krajih v različnih obdobjih naše zgodovine. Vsa ta obeležja, v kamen vklesani rovi in tuneli, ki pričajo o grozotah, pa tudi o samem vojskovanju v 1. svetovni vojni so samo še neme priče, kajti živih prič ni več. Kmalu še tistih, ki so izkusili strahote 2. svetovne vojne ne bo več. Otajajo mladi in obstajamo tisti manj mladi, na katerih je dolžnost, da v poduk in v opomin ohranjamo spomin na ta dogajanja.

Tisti malo starejši še vemo od kot smo prišli, kaj in kako je bilo, lahko bi rekli še pomnite tovariši. Ne vemo pa kam gremo, kam nas pelje ta podivjani in nori svet. Mogoče vemo kašne so naše želje, vendar saj veste, želje se vse prevečkrat ne uresničijo. Če mlade vprašate, ali bodo znali povedati? Zakaj stojijo takšni in podobni pomniki? Zakaj? komu v čast in slavo so bili postavljeni. Velike večine današnjih mladih to danes ne zanima več. Je to prav? Jim znamo in hočemo, starši, učitelji in drugi povedati ta del zgodovine.

»Historia magistra vitae est« Ali Zgodovina je učiteljica življenja. Pravijo, da je včasih treba pogledati nazaj, če hočeš videti naprej. To na prvi pogled nelogično pravilo je še kako uporabno v vsakdanjem življenju.

Naslednje leto bo minilo 10. let odkar se srečujemo na tem mestu. Danes izgleda, da ne velja več sporazum, ki sta ga podpisala Erjavec in Lavrov, oziroma vlada Republike Slovenije in vlada Ruske Federacije, ki zavezuje obe državi, da bosta etično, obče človeško skrbeli za vojna grobišča na ozemljih obeh držav. Nekateri dvigujejo obrvi, včasih imajo celo pripombe ob teh pietetnih dogodkih. Kot primer, padli ruski vojaki, tako jih imenujemo, čeprav bi za prvo svetovno vojno morali biti bolj natančni, da so bili to vojaki ali ujetniki vojske cesarske Rusije, da so bili v drugi svetovni vojni ruski partizani pripadniki različnih narodov. Ali danes nimajo več pravice do spomina, ali do blagoslova za njihovo žrtev.

Nesprejemljivo je enačenje sedanje rusko-ukrajinske vojne ali bolje rečeno konflikta med Ameriko in njenimi zaveznicami v Evropi žal je zraven tudi Slovenija in Rusijo z dogodki pred 80 ali 100 leti.

Sprašujem vas ali bomo sedaj odstranili tukaj pred devetimi leti postavljen lesen pravoslavni križ, ki je bil izdelan v Ukrajinskem Kijevu in blagoslovljen s strani paroha Ruske pravoslavne cerkve.

Glejte, kako so stvari in dogodki prepleteni. Zatorej če citiram sveto pismo v tistem delu v katerem obče človeško pravi: Ne sodite, da ne boste sojeni! S kakršno sodbo namreč sodite, s takšno boste sojeni, in s kakršno mero merite, s takšno se vam bo merilo.

Velja govorjena beseda

Spoštovani

Pred dobrimi 14 dnevi, 21 septembra smo obeležili mednarodni dan miru, ki ga je organizacija združenih narodov razglasila leta 1981. Policijski veterani smo kot edina policijske organizacija člani svetovne organizacije veteranov. Pravico, če ne dolžnost imamo opozarjati na nesmisle vojne, kjer koli že ta je. Vojna je poraz politike in poraz dogovarjanja med narodi. Vojne vodijo ozemeljski apetiti, orožarski lobiji, vse pa se končajo z takšnimi ali drugačnimi dogovori, samo cena za to je velika, predvsem v človeških življenjih in trpljenju, ki se ga ne da nikoli poplačati.

Vojni ujetniki, kljub različnim konvencijam in dogovorom nikoli, v nobeni vojni niso bili deležni posebne skrbi. Popolnoma nezaščiteni, običajno daleč do doma, prisiljeni v delo in življenje v nemogočih razmerah, morajo biti deležni našega spominjanja.

Vsem nam in vsem, tistim, ki danes odločajo o naših usodah, **naj bodo ti pomniki in te žrtve v opomin**, da ravnajo razumno in odgovorno, da se kalvarija in grozote prve in druge svetovne vojne nikoli ne ponovijo in, da naredijo vse kar je v njihovih močeh za takojšnje končanje vseh vojaških konfliktov in vojn v svetu.

To so seveda moje preveč pobožne želje.

Hvala vam, ker ohranjate spomine.

Col, 06.10.2023

Angel Vidmar